

Transparency International Sverige

Stockholm, 2012-06-15

Många kloka förslag som syftar till att förebygga korruption i den kommunala verksamheten finns i den rapport (*Köpta relationer. Om korruption i det kommunala Sverige*) som Statskontoret presenterade den 11 juni.

Till stor del stämmer de överens med förslag som Transparency International Sverige (TI Sverige) nyligen lagt fram i två rapporter (*Korruption i kommuner och landsting* samt *Whistleblowing: Förutsättningar och skydd för dem som slår larm om korruption och andra oegentligheter* – tillgängliga på www.transparency-se.org).

TI Sverige, som är en oberoende organisation som inte agerar på någons uppdrag, vill dock se ytterligare åtgärder. Dessa åtgärder gäller särskilt den kommunala revisionen och insynen i den kommunala verksamheten. Statskontorets uppdrag har inte omfattat dessa frågor.

TI Sverige anser att den kommunala revisionen i sin nuvarande utformning inte uppfyller de krav man bör ställa på en oberoende revision. TI Sverige har ett långtgående förslag, nämligen att den kommunala revisionen läggs på ett organ som är fristående från kommunen.

Frågan blir då om detta är förenligt med den kommunala självstyrelsen. Svaret är förmodligen att den kommunala självstyrelsen måste reformeras om detta förslag ska genomföras. TI Sverige ifrågasätter inte att denna självstyrelse är en viktig del av demokratin, men anser att den inte ska vara utformad så att den är ett hinder för en oberoende revision. Det behövs ett samtalsklimat som medger en öppen diskussion om behovet av ändringar i den kommunala självstyrelsen. Man måste, som Inga-Britt Ahlenius uttryckte saken vid ett av TI Sveriges seminarier, betona att den kommunala självstyrelsen innebär att kommunerna är självstyrande gentemot regeringen – inte mot de lagar som riksdagen stiftar.

Ett annan mycket viktig fråga är insynen i den kommunala verksamheten. TI Sverige anser att lagstiftaren bör ställa tydliga krav på öppenhet i all kommunal verksamhet, även den som utförs av bolag. Grundtanken bör vara att offentlighetsprincipen följer skattemedlen. På det sättet skapas förutsättningar för medborgarna att få insyn i verksamheten. Och medierna får möjlighet att bevaka och kritiskt granska all kommunal verksamhet, vilket ökar möjligheten att upptäcka oegentligheter.

Nu har det presenterats ett gediget underlag för reformer som kan bidra till att motverka korruption hos kommunerna. Det är angeläget att regeringen agerar, inte minst för att korruption på lokal nivå skadar medborgarnas tillit till institutioner som ansvarar för så viktiga inslag i livet som skola, äldreomsorg och stadsplanering.

Anna-Karin Lundin,
viceordförande, Transparency International Sverige,
e-post: anna-karin.lundin@ownit.nu,
telefon: 070 -176 43 84